

News Flash

December, 2023

**Novela Zákona o dani
z pridanej hodnoty**

Novela Zákona o dani z pridanej hodnoty

Pred niekoľkými týždňami sme vás v našom článku informovali o Novele Zákona o DPH, ktorá aktuálne prechádza legislatívnym procesom. Po vyhodnotení medzirezortného pripomienkového konania došlo v textácii novely k viacerým významným zmenám vrátane posunu účinnosti viacerých ustanovení.

Povinná DPH registrácia

- Limit pre povinnú DPH registráciu tuzemských osôb sa novelou mení na **50 000 EUR** (zo sumy 49 790 EUR), pričom pre účely registrácie sa už nebude sledovať akékoľvek obdobie 12 po sebe nasledujúcich mesiacov, ale vždy len obdobie jedného kalendárneho roka a to **s účinnosťou od 1.1.2025**. Pôvodné prechodné ustanovenie platiace pre rok 2024 k povinnej registrácii zo znenia Novely úplne vypadlo.
- **Žiadosť o registráciu bude potrebné podať do 5 pracovných dní** (pôvodne 5 kalendárnych dní) odo dňa, kedy nastala skutočnosť, na základe ktorej vznikne povinnosť registrácie a zdaniteľná osoba sa stane DPH platiteľom 1. januára kalendárneho roka nasledujúceho po roku, v ktorom presiahla obrat 50 000 EUR (okrem niekoľkých výnimiek). Nahrádza sa tak súčasný stav, kedy sa osoba stáva DPH platiteľom podľa dátumu stanoveného v rozhodnutí daňového úradu. Zároveň však platiteľ DPH bude mať v žiadosti o registráciu na výber, či sa chce stať DPH platiteľom už momentom prekročenia obratu, alebo až 1. januárom nasledujúceho kalendárneho roka.
- V niekoľkých prípadoch sa bude **pri povinnej DPH registrácii uplatňovať výnimka** a zdaniteľná osoba sa stane DPH platiteľom v iný dátum, ako prvý deň kalendárneho roka, a to:
 - momentom prekročenia obratu **62 500 EUR** v prebiehajúcom kalendári roku,
 - dňom, kedy sa stane právnym nástupcom platiteľa zaniknutého bez likvidácie,
 - za určitých okolností dňom nadobudnutia podniku alebo jeho časti a dňom účinnosti premeny pri odštiepení,
 - dňom dodania stavby alebo stavebného pozemku (vrátane prijatia platby pred ich dodaním), ak sa dodaním presiahne obrat **50 000 EUR**.
- Pri zahraničnej DPH registrácii sa namiesto povinnosti registrácie ešte pred začatím činnosti v SR, zmení povinnosť požiadať o DPH registráciu do 5 pracovných dní odo dňa, keď sa osoba stala DPH platiteľom v zmysle zákonnej definície.
- **Povinnosť registrovať sa bude mať aj zdaniteľná osoba ktorá presiahne zákonom stanovený obrat 50 000 EUR, resp. 62 500 EUR** výlučne z plnení oslobodených od DPH v zmysle § 37 až 39 Zákona o DPH. Povinnosť podávať DPH priznanie a kontrolné výkazy však tejto osobe bude vznikať len vo vybraných prípadoch a nie na pravidelnej báze (napríklad vznik zdaniteľného obchodu, ktorý nie je od DPH oslobodený).

Dobrovoľná DPH registrácia

Možnosť dobrovoľnej DPH registrácie zostáva zachovaná tak ako doteraz, pričom DPH platiteľom sa zdaniteľná osoba stane dňom uvedeným v rozhodnutí daňového úradu.

Oneskorená DPH registrácia

K významným zmenám oproti aktuálne platnej právnej úprave dochádza pri DPH platiteľoch, ktorí si nespĺnili včas svoju registračnú povinnosť, resp. si registračnú povinnosť splnili oneskorene. Keďže DPH platiteľom sa zdaniteľná osoba už nebude stávať až dňom uvedenom v rozhodnutí daňového úradu, ale dňom splnenia podmienok definovaných v Zákone o DPH, nebude sa v prípade oneskorenej registrácie podávať jedno daňové priznanie za obdobie, kedy mala osoba byť DPH platiteľom.

DPH platiteľ bude povinný s oneskorením podať chronologicky všetky daňové priznania a kontrolné výkazy, za všetky zdaňovacie obdobia počnúc prvým, v ktorom splnil podmienky a stal sa platiteľom DPH. Z neskorých podaní tak bude platiteľovi DPH vyplývať sankcia za oneskorené podania DPH priznaní a kontrolných výkazov. Zároveň bude mať DPH platiteľ v príslušných zdaňovacích obdobiach nárok aj na uplatnenie odpočítania DPH na vstupe a to v tom zdaňovacom období, v ktorom toto právo vzniklo, za splnenia ostatných štandardných podmienok nároku na odpočet.

Nárok na odpočet DPH na vstupe z plnení, ktoré platiteľ nadobudol ešte pred tým, ako sa stal platiteľom DPH a použil ich na svoje zdaniteľné plnenia si uplatní výlučne v prvom zdaňovacom období DPH.

Uvedené zmeny budú platné od 1.1.2025, pričom v zmysle prechodných ustanovení sa doteraz platný postup bude aplikovať, ak bude žiadosť o registráciu podaná do 31.12.2024 (resp. ak daňový úrad zistí nesplnenie povinnosti podania žiadosti).

Leasingové zmluvy

V nadväznosti na rozhodnutia Európskeho súdneho dvora dôjde k **zmene daňového posúdenia odovzdania tovaru na základe nájomných zmlúv**, z ktorých jednoznačne nevyplývalo, že k nadobudnutiu vlastníctva k tomuto tovaru dôjde najneskôr zaplatením poslednej splátky. Podľa nového znenia Zákona o DPH bude ako dodanie tovaru posúdené aj odovzdanie tovaru na základe nájomnej zmluvy alebo obdobnej zmluvy s dojednanou opciou kúpy, ak pri jej uzatvorení využitie opcie kúpy predstavuje jedinú racionálnu voľbu pre nájomcu. **Uvedené má platiť na zmluvy uzatvorené od 1.1.2025 a neskôr** (pôvodné znenie Novely pracovalo so zmluvami uzatvorenými po 1.7.2024).

Táto zmena môže z pohľadu dane z pridanej hodnoty výrazne zmeniť **charakter poskytovania finančných leasingov**, pretože ak bude transakcia predstavovať dodanie tovaru, prenáša vznik daňovej povinnosti a teda aj odvedenia DPH už na momente odovzdania tovaru nájomcovi, a nie tak ako tomu bolo pri mnohých formách prenájmu doteraz, postupne v mesačných splátkach ako dodanie služby. Stanovenie hranice medzi dodaním služby a tovaru môže byť pomerne náročné v závislosti od dohodnutých podmienok transakcie a možno predpokladať, že samotná aplikácia nového ustanovenie prinesie v praxi množstvo otázok.

Samozdanenie pri dovoze

S účinnosťou **od 1.1.2025** DPH pri dovoze tovaru z tretích štátov už nebude vo všetkých prípadoch vyrubovať colný orgán, ale v niektorých prípadoch **bude správcom dane daňový úrad**. Uvedené v praxi znamená, že pri splnení zákonných kritérií bude môcť platiteľ DPH využiť pri dovoze tzv. samozdanenie, čiže v DPH priznaní vykáže DPH z dovozu a zároveň si uplatní aj odpočítanie tejto DPH na vstupe. Jedná o transpozíciu EÚ smernice, avšak účinnosť tohto opatrenia bola v minulosti viac krát odkladaná, predovšetkým z dôvodu negatívneho hotovostného vplyvu na štátny rozpočet v prvom roku jej zavedenia.

Významným pozitívom toho opatrenia je **vplyv na cash-flow DPH platiteľov**, keďže DPH bude odpočítateľná v rovnakom zdaňovacom období, ako vznikne daňová povinnosť z dovozu, avšak negatívom je, že uplatniť takýto postup bude môcť platiteľ DPH len za splnenia nasledovných podmienok:

- je usadený v tuzemsku,
- je registrovaný pre DPH v zmysle §4 alebo 4b Zákona o DPH,
- má udelený status udelený status schváleného hospodárskeho subjektu podľa colných predpisov,
- dovážaný tovar plánuje použiť na výkon ekonomickej činnosti.

V prípade zistenia porušenia vyššie uvedených podmienok udelí správca dane **platiteľovi pokutu vo výške 1,3% zo sumy DPH** pri dovoze tovaru, ktorú by bol colný úrad vyrubil, ak by sa na dovoz neuplatnilo samozdanenie.

Osobitná úprava pre malé podniky

Znižuje sa limit pre doklad vyhotovený prostredníctvom pokladnice e-kasa klient a doklad vyhotovený tankovacím automatom pre bezobslužné čerpanie pohonných látok, ktoré sa považujú za zjednodušenú faktúru na **400 EUR** (z pôvodných 1 000 EUR pri platbe v hotovosti a 1 600 EUR pri platbe inými platobnými prostriedkami nahrádzajúcimi hotovosť).

S účinnosťou od 1.1.2025 sa do slovenskej legislatívy transponuje EÚ smernica zavádzajúca osobitnú úpravu pre malé podniky, ktorej cieľom je eliminácia administratívneho zaťaženia malých podnikov a dosiahnutie rovnakého zaobchádzania z hľadiska DPH pri tuzemských aj zahraničných osobách.

Podstata osobitnej úpravy spočíva v tom, že malý podnik zahraničnej osoby je po tom, ako mu je v členskom štáte usadenia pridelené individuálne identifikačné číslo s príponou EX pre Slovenskú republiku, oprávnený dodávať tovary alebo služby s oslobodením od dane, podobne ako tuzemská zdaniteľná osoba, ktorá nie je platiteľom DPH.

Malým podnikom zahraničnej osoby môže byť zdaniteľná osoba, ktorá v prebiehajúcom kalendáriom roku **nepresiahla v tuzemsku obrat 62 500 EUR** (v predchádzajúcom kalendárnom roku nepresiahla obrat 50 000 EUR) a zároveň nepresiahla v prebiehajúcom kalendárnom roku obrat v Únii 100 000 EUR (v predchádzajúcom kalendárnom roku taktiež nesmie presiahnuť obrat 100 000 EUR).

Malý podnik bude zároveň v štáte usadenia povinný podávať štvrťročné výkazy o dodaných tovaroch a službách v celej EÚ. Malý podnik sa môže kedykoľvek rozhodnúť ukončiť uplatňovanie osobitnej úpravy. K ukončeniu uplatňovania osobitnej úpravy (t.j. oslobodenia) dochádza aj v prípade prekročenia ročného obratu v tuzemsku vo výške 62 500 EUR, ak má zahraničná osoba v tuzemsku prevádzkareň pre účely DPH, alebo ročného obratu v EÚ 100 000 EUR. Ak dôjde k prekročeniu ročného obratu v tuzemsku nad 50 000 EUR a súčasne nepresiahne 62 500 EUR, ani ročný obrat v Únii 100 000 EUR, nemôže uplatňovať osobitnú úpravu počnúc 1. januárom nasledujúceho kalendárneho roka.

Zároveň sa zavádza osobitná úprava aj pre malý podnik tuzemskej osoby, ktorú môže tuzemská osoba (aj platiteľ DPH v SR) uplatňovať, ak hodnota dodaných tovarov a služieb v EÚ nepresiahne za rok 100 000 EUR. Malý podnik sa musí pre tieto účely zaregistrovať u správca dane a správa dane mu prideli individuálne identifikačné číslo s príponou EX pre každý členský štát, v ktorom chce uplatňovať oslobodenie od DPH na dodania v rámci EÚ. Malý podnik tuzemskej osoby je povinný podávať štvrťročné výkazy o dodaných tovaroch a službách. Ak obrat tuzemskej osoby v EÚ prekročí hodnotu 100 000 EUR, vzniká povinnosť ukončiť osobitnú úpravu.

Zo vstupov, ktoré platiteľ DPH uplatňujúci osobitnú úpravu pre malé podniky použije v súvislosti s dodávkami tovarov a služieb do iného členského štátu, mu nebude vznikať nárok na odpočítanie DPH na vstupe.

Ďalšie zmeny v Novele Zákona o DPH

- **Znižuje sa limit pre doklad vyhotovený prostredníctvom pokladnice e-kasa** klient a doklad vyhotovený tankovacím automatom pre bezobslužné čerpanie pohonných látok, ktoré sa považujú za zjednodušenú faktúru **na 400 EUR** (z pôvodných 1000 EUR pri platbe v hotovosti a 1 600 EUR pri platbe inými platobnými prostriedkami nahrádzajúcimi hotovosť).
- S účinnosťou od 1.1.2025 sa navrhuje, aby sa **miesto dodania služieb spočívajúcich vo virtuálnom sprístupnení**, alebo vysielaní kultúrnych, vzdelávacích alebo zábavných služieb

(napríklad virtuálna účasť na podujatí), ak sú tieto poskytnuté nezdaniteľným osobám, **považovalo sídlo alebo bydlisko zákazníka**. V praxi to môže pre podnikateľov poskytujúcich napríklad online školenia nezdaniteľným osobám zakladať DPH povinnosti v iných členských štátoch EÚ.

- **Pri nadobudnutí tovaru z iného členského štátu už nebude na uplatnenie práva na odpočítanie DPH na vstupe vyžadovaná faktúra od dodávateľa.** Nárok na odpočet bude môcť nadobúdateľ preukázať aj iným inými hodnovernými dokladmi osvedčujúcimi uskutočnenie nadobudnutia tovaru v tuzemsku z iného členského štátu a vznik daňovej povinnosti, pričom do kontrolného výkazu vykáže údaje z tohto iného dokladu.

Priebeh legislatívneho procesu pre vás monitorujeme a o prípadných zmenách vás budeme informovať. V prípade, že sa chcete o niektorej z pripravovaných problematík dozvedieť viac, neváhajte sa na nás obrátiť.

Upozornenie

Berte prosím na vedomie, že tento newsletter obsahuje všeobecné informácie a usmernenia týkajúce sa danej problematiky a teda nepredstavuje odborné poradenstvo poskytnuté v konkrétnej situácii. Informácie uvedené v newsletteri môžu byť po jeho zverejnení predmetom ďalšieho vývoja a zmien. Spoločnosť Accace nepreberá zodpovednosť a neručí za prípadné riziká a škody spôsobené konaním na základe informácií uvedených v newsletteri

Prihláste sa na odber noviniek

Odoberať novinky!

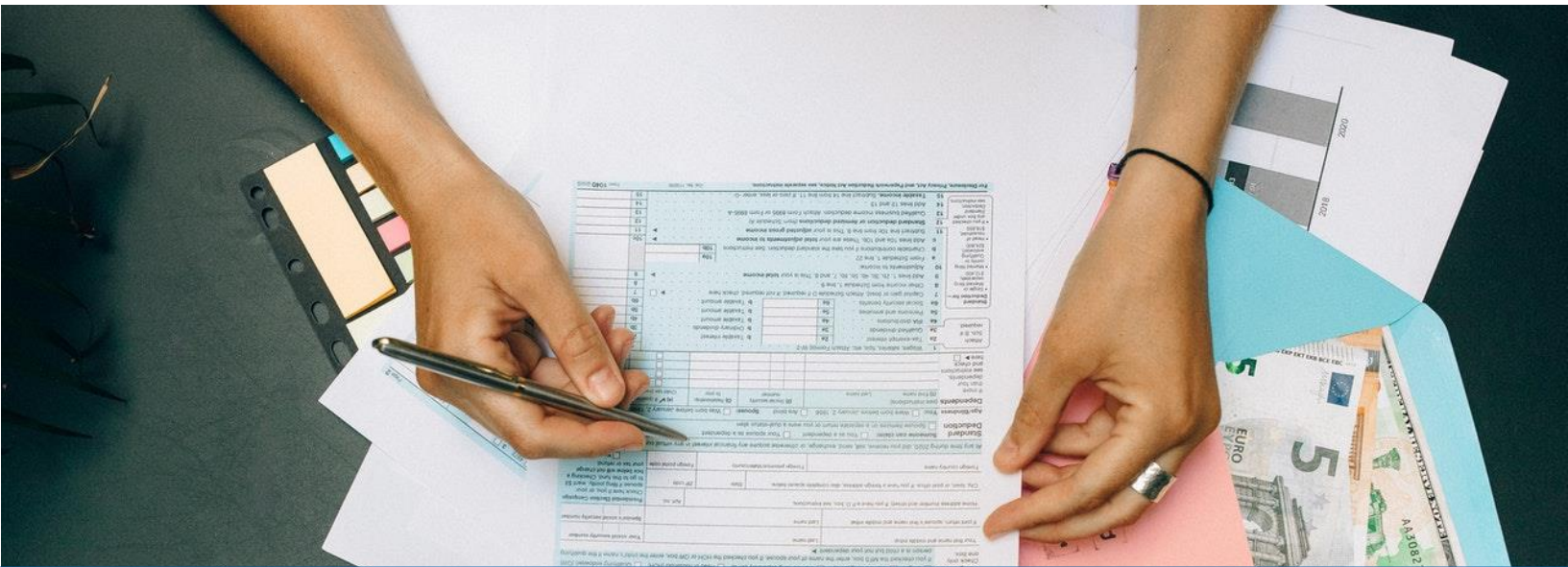
Kontakt

Michaela Salayová

Senior Tax Manager

E-Mail: michaela.salayova@accace.com

Tel: +421 232 553 000

O Accace Slovensko

V Accace Slovensko združujeme viac ako 120 odborníkov, ktorých spája spoločné nadšenie pre pokrok, nové technológie a osobný prístup. Z poskytovateľa tradičných služieb sme sa rokmi skúseností posunuli na strategického partnera v poradenstve a outsourcingu – prepájame vaše potreby s našimi riešeniami. Vďaka širokej škále komplexných služieb z oblasti účtovníctva, daní, miezd, HR či práva, nám dôverujú startupy, malé a stredné firmy a globálne korporácie. Sme aktívnymi partnermi startup a fintech komúnit. Právne služby poskytuje naša advokátska kancelária Accace Legal. V rámci skupiny Accace združujeme viac ako 800 odborníkov a poskytujeme služby pre viac ako 2 000 klientov. Nájdete nás v Bratislave, Košiciach a Trenčíne.

O Accace Circle

Celosvetovo pôsobí Accace pod značkou Accace Circle. Ide o biznis komunitu partnerov – profesionálnych poradcov a poskytovateľov BPO služieb s odborným prístupom a medzinárodnými skúsenosťami. S globálnym zastúpením vo viac ako 50 krajinách a tímom s takmer 2 500 odborníkmi, Accace Circle poskytuje služby viac ako 15 000 klientom, najmä stredným a veľkým medzinárodným spoločnostiam zo zoznamu Fortune 500. Celosvetovo Accace Circle spracováva okolo 200 000 výplatných pásov mesačne.

Viac na www.accace.sk a www.circle.accace.com

